

Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru na tému „Vytvorenie jednotného konsolidovaného daňového základu pre zdaňovanie podnikov v EÚ“

(2006/C 88/12)

Pán László KOVÁCS, člen Európskej komisie, požiadal listom z 13. mája 2005 Európsky hospodársky a sociálny výbor podľa článku 262 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva o vypracovanie stanoviska na tému: „Vytvorenie jednotného konsolidovaného daňového základu pre zdaňovanie podnikov v EÚ“.

Odborná sekcia pre hospodársku a menovú úniu a hospodársku a sociálnu súdržnosť, ktorá bola poverená vypracovaním návrhu stanoviska výboru v danej veci, prijala svoje stanovisko 27. januára 2005. Spravodajcom bol pán NYBERG.

Európsky hospodársky a sociálny výbor prijal na svojom 424. plenárnom zasadnutí 14. – 15. februára 2006 (schôdza z 14. februára) 94 hlasmi za, 6 hlasmi proti, pričom 4 sa hlasovania zdržali, nasledujúce stanovisko:

Záver a odporúčania

Už v Redingovej správe z roku 1992 bolo uvedené, že sú potrebné spoločné ustanovenia na určenie daňového základu. Okrem toho mal byť tento návrh rozšírený o najvyššiu a najnižšiu sadzbu dane.

Výbor považuje skutočnosť, že pracovná skupina vedená Komisiou vypracúva návrh jednotného konsolidovaného daňového základu pre daň z príjmu právnických osôb za krok správnym smerom. Vzhľadom na komplexnosť tohto problému je však možné, že práce budú trvať dlhšie ako tri roky. Spôsob práce skupiny sa vyznačuje veľkou otvorenosťou. Všetky dokumenty sú bezprostredne dostupné prostredníctvom internetu, aby každý mohol sledovať priebeh tejto diskusie. Okrem toho je potrebné vyhnúť sa tomu, aby sa zavedenie jednotného určovania daňového základu naďalej neodďaľovalo kvôli nedostatočnej ochote prepracovať systémy jednotlivých štátov, vypracované počas mnohých rokov. Členské štáty by mali ukázať, že členstvo v EÚ predstavuje určitú hodnotu, keďže konsolidovaný daňový základ pre zdaňovanie podnikov je možné zaviesť len v rámci EÚ. Otázkou sadzby daní je v súčasnosti nutné ponechať bokom, aby týmto problémom nebola nadmerne komplikovaná dohoda v oblasti daňového základu.

Daňové systémy musia byť v podstate založené na politických rozhodnutiach. Spoločné ustanovenia je potrebné vypracovať v spolupráci s Radou ministrov a Európskym parlamentom, pokiaľ sa chceme vyhnúť tomu, aby boli spoločné ustanovenia pre daňové základy pre zdaňovanie právnických osôb postupne stanovované súdnymi rozhodnutiami Európskeho súdneho dvora. Okrem toho je dôležité, aby táto diskusia prebiehala aj za spolupráce so sociálnymi partnermi a občianskou spoločnosťou.

Otázka jednotného základu dane je otázkou, kde nič nie je vyriešené, pokiaľ to nie je vyriešené úplne. Vzhľadom na veľké nebezpečenstvo neustálych oneskorení by však malo byť zvažované, či by jednotlivé kapitoly, v rámci ktorých sa už dospelo k dohode, nemohli postupne nadobúdať platnosť ako čiastkové smernice.

Tieto návrhy sú sčasti právnickej, sčasti ekonomickej povahy a sčasti sa týkajú oblasti daňovníctva. Výbor odporúča Komisie

a členským štátom, aby sa napriek množstvu detailných technických otázok a napriek veľkým rozdielom medzi jednotlivými členskými štátmi riadili hospodárskymi výhodami, ktoré ponúka jednotný konsolidovaný daňový základ.

Diskusia, ktorá prebehla vo výbore sa dá zhrnúť do návrhov základov jednotného konsolidovaného daňového základu pre zdaňovanie právnických osôb, ktoré sú uvedené na konci tohto stanoviska. Výbor okrem toho vyzýva Komisiu, aby pri vypracovávaní technických podrobností neustále zohľadňovala už uvedené základy, čím sa zjednoduší rozhodovanie medzi jednotlivými technickými možnosťami riešenia.

1. Zdôvodnenie

1.1 Člen Komisie László Kovács požiadal 13. mája 2005 výbor o vypracovanie prieskumného stanoviska na tému „Vytvorenie jednotného konsolidovaného daňového základu pre zdaňovanie podnikov v EÚ“. Člen Komisie poukázal na skutočnosť, že takýto jednotný daňový základ by odstránil množstvo problémov, s ktorými sa musia v súčasnosti vysporiadať podniky v prípade cezhraničného obchodovania v EÚ. Tento návrh sa v sektore hospodárstva ako aj u mnohých vlád stretol s veľkou podporou.

1.2 Komisia predložila od roku 2001 množstvo oznámení a správ týkajúcich sa zdaňovania právnických osôb, okrem iného v októbri 2001 rozsiahlu správu o zdaňovaní podnikov.

1.2.1 Po predložení neoficiálneho dokumentu (non paper) o jednotnom konsolidovanom daňovom základe pre zdaňovanie právnických osôb v júli 2004 a jeho prerokovaní na schôdzke Rady ministrov bola ustanovená technická pracovná skupina, ktorá je zložená z odborníkov z jednotlivých členských krajín. Táto skupina má do roku 2007 preskúmať všetky detaily týkajúce sa praktickej realizácie jednotného daňového základu. Tieto rozhovory sa však, rovnako ako predložené stanovisko, týkali výlučne stanovien jednotného daňového základu pre zdaňovanie právnických osôb a nie sadzby dane právnických osôb. Rovnako sa nezaobrá ani zdaňovaním v štáte sídla podniku. Pritom by mohlo ísť o časovo obmedzený pilotný projekt, kým jednotný daňový základ predstavuje nadradený projekt.

1.3 Pri týchto rozhovoroch nejde len o vytvorenie jednotného daňového základu, ale aj konsolidovaného daňového základu. Toto sa týka najmä podnikov, ktoré pôsobia vo viacerých členských štátoch. Aby mohol jednotný daňový základ optimálne fungovať, musí byť skupina podnikov schopná vykalkulovať všetky zisky celého koncernu na základe jednotného daňového základu, pričom sa takýto výpočet nazýva konsolidovaný. Toto si vyžaduje systém na rozdelenie celkového zisku na jednotlivé časti podniku.

1.4 Diskusia sa týka výlučne dane z príjmu právnických osôb a nie všetkých foriem zdaňovanie podnikov. Existuje množstvo druhov podnikov, ako napríklad dobročinné organizácie a nadácie, ktoré sú rozdielne v jednotlivých členských štátoch. Pokiaľ bude napríklad zavedený jednotný daňový základ pre akciové spoločnosti, presunie sa ťažisko zdaňovania zisku tohto druhu spoločnosti a ostatných druhov spoločností a organizácií. Je preto možné, že budú potrebné úpravy v oblasti zdaňovania ziskov iných druhov podnikov a organizácií na úrovni jednotlivých členských štátov. Tomuto aspektu sa však nevenuje ani už spomínaná pracovná skupina zložená zo zástupcov Komisie a členských štátov, ani toto stanovisko.

2. Predchádzajúce stanoviská výboru k základu dane z príjmu právnických osôb

2.1 Výbor sa problému rozdielných základov dane z príjmu právnických osôb v jednotlivých členských štátoch venoval už v niekoľkých stanoviskách. Zasadzuje sa za vytvorenie liberálnych a spravodlivých podmienok hospodárskej súťaže na podporu cezhraničných aktivít, avšak bez toho, aby boli odstránené daňové základy pre zdaňovanie podnikov v jednotlivých členských štátoch⁽¹⁾. Výbor odporúča, najprv sa zaoberať otázkou daňového základu dane z príjmu právnických osôb, a až potom diskutovať o sadzbách dane⁽²⁾.

2.2 Jednotný daňový základ by mohol zmenšiť alebo dokonca úplne odstrániť väčšinu prekážok cezhraničných aktivít v rámci EÚ. Takýmito prekážkami sú okrem iného:

- dvojité zdanenie,
- interné ceny v prípade cezhraničných aktivít,
- rozdielne chápanie rôznych rezerv v prípade cezhraničnej konsolidácie podnikov,

⁽¹⁾ Stanovisko EHSV na tému „Daňová politika v Európskej únii – Priority na nasledujúce roky“ (Ú. v. ES C 48/19, 21.2.2002, s. 73).

⁽²⁾ Stanovisko EHSV na tému „Daňová politika v Európskej únii : Spoločné základy, zblížovanie daňového práva a možnosť rozhodovania kvalifikovanou väčšinou“ (Ú. v. EÚ C 80/33, 30.3.2004, s. 139).

— voľba miesta zdanenia kapitálových ziskov alebo strát v prípade cezhraničnej reštrukturalizácie podnikov,

— vyrovnávanie strát v rámci podniku, ktorý je činný vo viacerých členských štátoch,

— rozdielne ustanovenia v oblasti zdaňovania investícií.

2.2.1 Hoci je zdaňovanie podnikov veľmi dôležité pre vytvorenie priaznivých podmienok, nesmieme zabúdať, že rozhodujúcu rolu pre cezhraničné obchodovanie ako aj pre voľbu sídla produkcie môže zohrávať aj množstvo iných faktorov⁽³⁾.

2.3 Výbor poukázal aj na skutočnosť, že problémy nespôsobujú len samotné rozdiely v stanovovaní daňového základu. Rovnako existuje množstvo praktických rozdielov, napríklad pri ustanoveniach o možnostiach platbe dane, pri predkladaní účtovných uzávierok a pri prešetrovaní odvolaní. Určitá časť týchto problémov by mohla byť vyriešená prostredníctvom praktických ustanovení, ktoré je potrebné vytvoriť súčasne s jednotným daňovým základom⁽⁴⁾.

2.3.1 Najväčšou praktickou výhodou jednotného daňového základu pre zdaňovanie podnikov je pravdepodobne skutočnosť, že by podniky museli poznať a používať len jedny pravidlá. Rozdielne časti podnikov by tak mohli namiesto osobitného účtovníctva viesť jednotné účtovníctvo. Okrem toho by jednotný daňový základ mohol prispieť okrem spravodlivejšej hospodárskej súťaže aj ku zvýšeniu efektívnosti, a to nielen v podnikoch, ale aj na daňových úradoch⁽⁵⁾.

2.4 Výbor tiež odporučil, aby sa diskusia o jednotnom daňovom základe neobmedzila len na cezhraničné aktivity, ktoré tvoria jadro problému. Zavedenie jednotného daňového základu prináša totiž výhody nielen podnikom, ktoré sú aktívne vo viacerých členských štátoch, ale aj podnikom, ktoré sa obmedzujú výlučne na vnútroštátne aktivity. Kľúčová úloha vytvorenia spravodlivejšej hospodárskej súťaže pre podniky vyvíjajúce cezhraničné aktivity nesmie viesť k tomu, aby vznikali nové rozdiely medzi týmito podnikmi a podnikmi činnými len v rámci jedného štátu.

2.4.1 V pozadí tu svoju rolu zohráva ja snaha o odbremenenie malých podnikov, ktoré sú takmer výlučne činné len na vnútroštátnych trhoch. Snaha o zavedenie jednoduchých a jasných daňových pravidiel je aj v tejto súvislosti veľmi dôležitá⁽⁶⁾.

⁽³⁾ Stanovisko EHSV na tému „Daňová súťaž a jej vplyv na konkurencieschopnosť podnikov“ (Ú. v. ES C 149/16, 21.6.2002, s. 73).

⁽⁴⁾ Stanovisko EHSV na tému „Priame zdaňovanie podnikov“ (Ú. v. ES C 241/14, 7.10.2002, s. 75).

⁽⁵⁾ Pozri poznámku pod čiarou 4.

⁽⁶⁾ Pozri poznámku pod čiarou 4.

2.5 Výbor už vyjadril názor, že jednotný daňový základ nesmie byť založený na dobrovoľnosti, t. j. nesmie existovať možnosť voľby medzi naďalej platnými národnými daňovými systémami a osobitnými ustanoveniami pre podniky s cezhraničnými aktivitami. Výbor sa preto domnieva, že uplatňovanie nového jednotného základu dane z príjmu právnických osôb musí byť povinné (7).

2.6 Výbor vždy zastával názor, že je potrebné v čo najväčšej miere zohľadniť ustanovenia pre medzinárodné účtovníctvo v rámci opatrení na stanovenie jednotného daňového základu. Výbor si pritom uvedomuje, že medzinárodné štandardy na zostavenie účtovnej závierky (IFRS) môžu pre medzinárodné účtovníctvo v rámci nariadenia o spoločnom daňovom základe slúžiť len ako orientačný bod pre stanovenie daňového základu.

2.7 Jedným z neželaných vedľajších účinkov doterajšej neschopnosti Rady a Európskeho parlamentu, dospieť v otázke jednotného daňového základu pre zdaňovanie podnikov k dohode je, že potrebné rozhodnutia pripadajú v konečnom dôsledku Európskemu súdnemu dvoru. Dokiaľ existujú rozdiely medzi daňovými systémami členských krajín, budú stále znovu a znovu potrebné súdne rozhodnutia. Daňové systémy členských štátov sú bez politických rozhodnutí neustále postupne menené rozsudkami Európskeho súdneho dvora v oblasti jednotného trhu (8), (9). Toto je zrejme aj v aktuálnom prípade Marks & Spencer, ktorý bol práve prednávanom pred Európskym súdnym dvorom prejednaný.

2.8 Želanie výboru začleniť zdaňovanie podnikov do širších politických súvislostí znamená, že neutralita v oblasti daňovej politiky sa musí vzťahovať nielen na zdaňovanie podnikov, ale aj na oba faktory produkcie, a to prácu a kapitál. Táto základná myšlienka sa však úzko súvisí najmä s voľbou sadzby dane (10).

2.9 Integrácia a zvýšenie hospodárskej súťaže sú vzájomne úzko späté a môžu viesť k zvýšenej efektívnosti a rastu. Súčasne to ale aj znamená, že tí aktéri, ktorí nezvládnu tlak zvyšujúcej sa konkurencie nebudú môcť nedostatočnú produktivitu kompenzovať nižším zdanením podniku. Prvky, ktoré narúšajú hospodársku súťaž preto musia byť odstránené, aby sa prejavili pozitívne aspekty integrácie (11).

2.10 Jednotný – snáď aj povinný – daňový základ by uľahčil kontroly platenia daní, keďže by príslušné úrady museli ovládať len jeden systém a mohli by sa ľahko meniť. Toto by viedlo aj k zníženiu počtu daňových únikov. Jednotný daňový základ, ktorý by nebol záväzný, s možnosťou voľby medzi ním a doterajšími metódami jednotlivých členských štátov na

(7) Pozri poznámku pod čiarou 4.

(8) V rokoch 2003 a 2004 vydal Európsky súdny dvor 25 rozsudkov týkajúcich sa priameho zdaňovania.

(9) Stanovisko EHSV na tému „Jednotný trh bez prekážok v oblasti zdaňovania podnikov – výsledky, iniciatívy, výzvy“ (Ú. v. EÚ C 117/10, 30.4.2004, s. 41).

(10) Stanovisko EHSV na tému „Priame zdaňovanie podnikov“ (Ú. v. ES C 241/14, 7.10.2002, s. 75).

(11) Stanovisko EHSV na tému „Daňová politika v Európskej únii : Spoločné základy, zblížovanie daňového práva a možnosť rozhodovania kvalifikovanou väčšinou“ (Ú. v. ES C 80/33, 30.3.2004, s. 139).

výpočet dane podnikov, ktoré podnikajú výlučne v rámci jedného členského štátu by viedol k situácii, v ktorej by namiesto podnikov museli ovládať viaceré daňové systémy jednotlivé štáty.

3. Niekoľko údajov o dani z príjmu právnických osôb

3.1 Daňové zaťaženie podnikov sa v jednotlivých členských štátoch líši, a to najmä v dôsledku rozdielnej sadzby dane (táto sa pohybuje medzi 12,5 % a 40 %). Keďže sa však súčasne líšia i daňové základy, nie je jednoznačne zrejme, do akej miery je tento rozdiel zaťaženia skutočne spôsobený rozdielnymi sadzbami dane (12).

3.2 Komisia zozbierala údaje k tzv. „implicit tax rate“, indikátoru, ktorý udáva podiel skutočne zaplatených daní na zisku spoločnosti. Často sú porovnávané len sadzby dane, čo môže byť zavádzajúce, keďže napr. vyššia sadzba dane môže pri vysokom nezdaniteľnom základe viesť k nižším príjmom z daní. Rozdielne daňové zaťaženie môže byť spôsobené aj možnosťou jednoduchých daňových únikov alebo spôsobom daňových kontrol. Pre rozsah prostriedkov podniku, ktoré sú viazané platením dane z príjmu právnických osôb je však dôležité aj to, či je daňová správa efektívna alebo naopak byrokratická (13).

3.3 OECD konštatovala v roku 1990, že 60 % svetového obchodu sa uskutočňuje v rámci skupín podnikov. Rozdielne daňové systémy jednotlivých štátov sú preto pre podniky problematické, keďže sa tieto rozdiely vyskytujú v rámci jedného podniku.

3.4 Hospodárske dosahy jednotného daňového základu dane z príjmu právnických osôb sa nedajú ľahko vyčíslieť. Jedna z aktuálnych štúdií odhaduje vplyv na HDP medzi 0,2 a 0,3 % HDP. Tieto údaje sa vzťahujú len na spoločné ustanovenia pre jednotný daňový základ, nie na konsolidáciu alebo úspory v administratívnej oblasti. Tieto údaje je potrebné vidieť v kontexte skutočnosti, že celkové zdaňovanie podnikov dosahuje výšku približne 3 % HDP (14).

3.5 Cezhraničné hospodárske aktivity dnes vykonávajú z väčšej časti veľkopodniky. Rozdielne zdaňovanie podnikov preto pre tieto podniky predstavuje problém. Podniky, ktoré pôsobia vo viacerých krajinách si preto osvojili patričné vedomosti, ktoré sú v tejto oblasti potrebné, a zabezpečili financovanie takto vzniknutých dodatočných nákladov. Najväčší vplyv však majú rozdiely v daňových systémoch pravdepodobne na tie MSP, ktoré uvažovali o zahraničných aktivitách, ale odstúpili

(12) Stanovisko EHSV na tému „Priame zdaňovanie podnikov“ (Ú. v. ES C 241/14, 7.10.2002, s. 75).

(13) Stanovisko EHSV na tému „Daňová politika v Európskej únii : Spoločné základy, zblížovanie daňového práva a možnosť rozhodovania kvalifikovanou väčšinou“ (Ú. v. ES C 80/33, 30.3.2004, s. 139).

(14) „Economic effects of tax cooperation in an enlarged European Union“ (Hospodárske vplyvy spolupráce v oblasti daní v rozšírenej Európskej únii), Copenhagen Economics (2005), s. 36.

od týchto plánov. Spoločné ustanovenia by mohli prekážky brániace začatiu takýchto hospodárskych aktivít vo viacerých krajinách výrazne zmenšiť. Práve tu je veľa priestoru na zvyšovanie integrácie a posilnenie hospodárskej súťaže, čo je jedna z hlavných výhod jednotného systému stanovovania daňového základu.

4. Doterajšie rozhodnutia v oblasti jednotnej dane z príjmu právnických osôb

4.1 Do dnešného dňa boli prijaté len tri smernice týkajúce sa zdaňovania podnikov. Smernica o materských a dcérskech spoločnostiach (90/435/EHS) stanovuje, že zisky dcérskej spoločnosti v určitej krajine sú v členskom štáte, v ktorom má sídlo materská spoločnosť oslobodené od dane. Toto oslobodenie od dane môže byť ale nahradené pravidlom, podľa ktorého budú dane, ktoré odvedla dcérska spoločnosť odpočítané z výšky dane, ktorú má odvieť materská spoločnosť.

4.2 Smernica o zlúčeníach (90/434/EHS) upravuje zdanenie pri reštrukturalizácii podnikov. Hoci neexistujú žiadne občianskoprávne predpisy týkajúce sa cezhraničného zlučovania alebo rozdelenia spoločností, nie sú tieto v uvedenej smernici, ktorá sa týka najmä odpredaja spoločností, nijako upravené.

4.3 Tretia, nedávno prijatá smernica (2003/49/ES) sa týka zdaňovania uplatňovaného na výplaty úrokov a licenčných poplatkov medzi združenými spoločnosťami. Smernica takého cezhraničné výplaty oslobodzuje od zrážkovej dane.

4.4 Od roku 1997 existuje kódex v oblasti zdaňovania podnikov, podľa ktorého nesmú členské štáty lákať žiadnych investorov prostredníctvom opatrení v daňovej oblasti, ktoré by odporovali pravidlám čestnej súťaže. Členské štáty sa v tomto kódexe správania zaväzujú nezavádzať žiadne dane, ktoré by boli v rozpore s týmito pravidlami a zodpovedajúco upraviť existujúce ustanovenia. Tento kódex bol doplnený o zoznam 66 opatrení nečestnej hospodárskej súťaže v oblasti daňovníctva, na odstránení ktorých sa práve pracuje.

5. Preskúmanie technických podrobností

5.1 Najväčšie rozdiely medzi členskými štátmi pri stanovovaní daňového základu sú v ustanoveniach týkajúcich sa nezdaniteľných položiek. Tieto teda budú pri rokovaní členských štátov zohrávať dôležitú úlohu. V tejto súvislosti je potrebné obzvlášť dôrazne poukázať na význam širokého základu pre stanovovanie daňového základu dane z príjmu právnických osôb. Je však potrebné mať na pamäti, že širšie daňové si môžu vyžadovať prehodnotenie sadzieb.

Rozhovory budú ziaľ musieť začať základnými vecami. Náklady dnes môžu byť zaradené rôzne, a to podľa toho, či sú to bežné výdavky, ktoré je teda potrebné zohľadniť pri výpočte daňového základu, alebo či majú byť odpočítané od zisku až po stanovení daňového základu. Kým budú môcť daňoví experti predložiť spoločný návrh, bude potrebné vyriešiť ešte veľa otázok.

5.2 Systém stanovovania daňového základu sa musí riadiť hospodárskou súťažou, aby vytvoril vhodné predpoklady pre investície v Európe. Daňový systém ale nesmie nijako ovplyvňovať druh investícií a to, v ktorom členskom štáte sú vykonávané. Rozhodujúcim faktorom by mala byť návratnosť investícií a nie otázka, ako získať prostriedky na investovanie. Samozrejme musí byť napríklad možné podporovať environmentálne investície, alebo usmerňovať investície do znevýhodnených regiónov, ale na toto sú vhodnejšie iné nástroje než práve stanovovanie daňového základu dane z príjmu právnických osôb.

5.2.1 Rovnako je potrebné zreteľne vymedziť hranicu dane z príjmu fyzických osôb. Úprava vyplácania dividend akcionárom je otázkou, ktorá spadá do rámca dane z príjmu, ktorá nie je v diskusii o zdaňovaní ziskov podnikov ako takých relevantná. Okrem toho nie je táto otázka dôležitá ani v prípade rozhodovania o umiestnení firmy.

5.3 Pokiaľ by sa podarilo dosiahnuť dohodu v otázke jednotného daňového základu, bude potrebné stanoviť pre určité odvetvia špeciálne ustanovenia. Mohli by byť napríklad potrebné osobitné ustanovenia týkajúce sa rezerv napríklad pre bankovníctvo a finančný sektor a najmä pre odvetvie poisťovníctva (najmä v prípade životných poisťovník), keďže v týchto oblastiach majú rezervy osobitne veľký, sektorovo špecifický význam. Ďalším príkladom by mohlo byť lesné hospodárstvo, v ktorom sa v extrémnych prípadoch môžu dosahovať prvé príjmy až po sto rokoch.

5.4 Ďalším aspektom je otázka, či je financovanie spoločnosti založené zväčša na úveroch alebo viac na vlastnom kapitále. Pokiaľ sú úverové úroky odpočítateľnou položkou, je v rámci dividend zdaňovaná len malá časť príjmu podniku. Pokiaľ neboli namerané žiadne úvery a kompletne financovanie bolo kryté vlastným kapitálom, bude všetko zdanené ako zisk. Je potrebné urobiť všetko preto, aby sa zabránilo rozhodovaniu o financovaní spoločnosti na základe dane z príjmu právnických osôb.

5.5 Po stanovení rozsahu nezdaniteľných položiek je potrebné dohodnúť sa na časovom pláne a postupe. Najväčší rozdiel medzi členskými štátmi spočíva v tom, že buď je každý druh investícií odpisovaný osobitne, alebo sú všetky investície odpísateľné v celku. Systém odpisu v celku je pre podniky ľahšie zvládnuteľný, keďže nie je potrebné pre jednotlivé stroje a vybavenie počítat odpočtové položky.

5.6 Aby bolo možné zaviesť konsolidovaný daňový základ pre určenie zisku koncernu, je potrebné definovať, čo rozumieme pod pojmom koncern. Ako alternatíva k takejto definícii by mohol byť použitý percentuálny podiel vlastníctva pre každý čiastkový podniky alebo podiel účasti podniku na aktivitách materskej spoločnosti. Bolo by vhodné zvoliť kombináciu oboch uvedených možností, keďže neexistuje dôvod pre zavádzanie konsolidovaného daňového základu pre podniky z rôznych odvetví, ktoré majú spoločnú vlastnú štruktúru.

5.7 Aj pokiaľ sa dospeje k dohode o jednotnom daňovom základe dane z príjmu právnických osôb, bude ešte stále potrebné vyriešiť problémy v oblasti konsolidácie: Ako majú byť zisky podnikov, ktoré sú činné vo viacerých členských štátoch rozdelené na takéto jednotlivé štáty? Jednotný daňový základ nestačí, pokiaľ chceme zabrániť presunom zisku v rámci rozdielnych daňových systémov. Je preto taktiež potrebný jednoduchý a logický systém na rozdelenie ziskov spoločnosti na jednotlivé členské štáty (a tým na krajiny s rôznymi sadzbami dane). Pokiaľ budú zisky dosiahnuté rôznymi časťami podnikov v rôznych krajinách zhrnuté takýmto spôsobom, bude potrebná silnejšia spolupráca daňových úradov.

5.7.1 Vzhľadom na toto zadanie by mohlo byť zaujímavé preskúmanie kanadského systému (polovica zisku je delený podľa percentuálneho podielu zamestnancov a polovica podľa percentuálneho podielu predaja).

5.8 Aby takéto delenie zisku v praxi hladko fungovalo, musia byť zjednotené – okrem ustanovení týkajúcich sa daňového základu – aj ďalšie ustanovenia. Výpočty by sa mali uskutočňovať na celoročnom základe a platba dane by sa mala uskutočniť v rovnakom termíne. Ďalšia požiadavka sa týka standardizácie počítačových prevodov.

5.9 Jedným z najdôležitejších dôsledkov jednotného daňového základu je zvýšená transparentnosť systému. V súčasnosti slúži laikovi na porovnanie len sadzba dane. Ak však porovnáme sadzbu dane z príjmu právnických osôb a podiel príjmov z tejto dane na HDP, ukáže sa, aké zavádzajúce to môže byť. Najnižší podiel príjmov z dane z príjmu právnických osôb na HDP má Nemecko (0,8 %) pri sadzbe dane 39,5 %. Toto je pravdepodobne do určitej miery spôsobené problémami pri definícii daňového základu. Nové členské štáty majú v priemere príjmy z dane z príjmu právnických osôb vo výške 2,7 % HDP, pričom sadzba dane sa pohybuje medzi 15 % a 35 %. Vo väčšine starých členských štátov sú príjmy z dane z príjmu právnických osôb – pri sadzbe daní v rozpätí 12,5 % až 28 % – na úrovni približne 3 % HDP⁽¹³⁾. Takéto veľké a neočakávané rozdiely by mali byť viditeľné nielen pre podniky, ale aj – čo je zákon demokracie – pre všetkých občanov.

6. Základy pre vytvorenie jednotného konsolidovaného daňového základu dane z príjmu právnických osôb⁽¹⁶⁾

6.1 Široký základ

Dane majú za cieľ financovať všeobecný blahobyt spoločnosti, preto by mal byť príjem z daní čo najširšie rozložený. Práve táto šírka rozloženia prispieje k tomu, aby bolo fungovanie hospodárstva čo najmenej ovplyvňované, keďže bude možné udržať sadzby dane na nízkej úrovni.

⁽¹³⁾ „Structures of the taxation systems in the European Union“ (Štruktúra daňových systémov v Európskej únii), Copenhagen Economics (2005).

⁽¹⁶⁾ Poradie, v ktorom sú jednotlivé zásady predkladané nepredstavuje žiadny hodnotiaci rebríček.

6.2 Neutralita

Jednotný daňový základ dane z príjmu právnických osôb nesmie ovplyvňovať investície a nesmie narušať hospodársku súťaž medzi jednotlivými odvetviami. Pri rozhodovaní o umiestnení podnikateľských aktivít a mieste zdanenia by malo byť rozhodujúce reálne hospodárske premýšľanie. Neutrálny daňový základ prispieva k posilneniu liberálnej a spravodlivej hospodárskej súťaže medzi podnikmi.

6.3 Jednoduchosť

Spoločné ustanovenia musia byť súčasne jednoduché, jasné a transparentné. Pre zjednodušenie – a pokiaľ je to z hľadiska daňovej politiky vhodné – by mali naväzovať na medzinárodné účtovnícke štandardy, ktoré už používa mnoho podnikov. Rovnaké ustanovenia o časovom období a podrobnostiach platby dane tiež prispievajú k zjednodušeniu systémov.

6.4 Efektívnosť

Vyrubenie dane musí byť efektívne aj v tom zmysle, že bude ľahko kontrolovateľné, čím sa bude dať zabrániť chybám a daňovým únikom.

6.5 Stabilita

Daňové systémy musia byť stabilné. Podnikateľské investície musia sledovať dlhodobé ciele. Keďže sú daňové systémy zohľadňované pri rozhodnutiach o investíciách, nesmú sa priveľmi meniť.

6.6 Legitimita

Ustanovenia musia akceptovať strany, ktorých sa bezprostredne týkajú, sociálni partneri ako aj celé obyvateľstvo, keďže tu ide o financovanie verejného sektora.

6.7 Spravodlivosť

Rozdelenie ziskov, vypočítaných na základe jednotného daňového základu dane z príjmu právnických osôb na jednotlivé členské štáty musí byť spravodlivé. Spravodlivé rozdelenie prispieva k tomu, že každý členský štát môže stanovovať sadzbu dane sám.

6.8 Medzinárodná hospodárska súťaž

Pri stanovovaní daňového základu by malo byť zohľadnené aj to, čím sa odlišuje v porovnaní s daňou z príjmu právnických osôb v tretích krajinách.

6.9 Povinné predpisy

Aby sa predišlo vzniku nových rozdielov v daňovej praxi vo vnútri členských štátov, ustanovenia pre určenie daňového základu musia byť povinné a zohľadňovať ako podniky s cezhraničnými aktivitami tak aj podniky pôsobiace výlučne na domácom trhu. Pokiaľ bude spoločný systém zodpovedať ostatným základným požiadavkám a bude pre podniky dostatočne jednoduchý a orientovaný na hospodársku súťaž, stane sa otázkou protikladu povinného a nepovinného systému čoskoro bezpredmetnou. Pochybnosti týkajúce sa povinného systému súvisia aj s otázkou konkrétnej štruktúry systému.

6.10 Dočasné/prechodné ustanovenia

Možnosť slobodnej voľby môže pre podniky zatiaľ predstavovať akceptovateľné dočasné riešenie. Zavádzanie takých rozsiahlych

zmien, akými je nový systém určovania daňového základu dane z príjmu právnických osôb si môže vyžadovať aj prechodné opatrenia. Dočasné riešenie ako alternatíva k prechodným opatreniam by mohlo pomôcť spružniť zavádzanie jednotného systému.

6.11 Pružné pravidlá rozhodovania

Hoci by mal byť jednotný systém zdaňovania podnikov z dlhodobého hľadiska stabilný, musí mať schopnosť prispôbovať sa zmenám prostredia alebo odstraňovať diery v systéme, čo môže znamenať napríklad odstránenie nežiadúcich vedľajších účinkov systému. Rozhodnutie o novom jednotnom systéme by preto malo obsahovať aj ustanovenia zabezpečujúce hladké uplatňovanie takýchto prispôbení.

V Bruseli 14. februára 2006

Predsedačka

Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru

Anne-Marie SIGMUND

Stanovisko európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru na tému „energetická účinnosť“

(2006/C 88/13)

Komisia požiadala listom zo 7. júna 2005 podľa článku 262 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva Európsky hospodársky a sociálny výbor o vypracovanie stanoviska na tému: „Energetická účinnosť“

Odborná sekcia pre dopravu, energetiku, infraštruktúru a informačnú spoločnosť, ktorá bola poverená prípravou návrhu stanoviska výboru v danej veci, prijala svoje stanovisko 31. januára 2006. Spravodajcom bol pán BUFFETAUT.

Európsky hospodársky a sociálny výbor prijal na svojom 424. plenárnom zasadnutí 14. a 15. februára 2006 (schôdza zo 14. februára 2006) 78 hlasmi za, 2 hlasmi proti, pričom 1 sa hlasovania zdržal, nasledujúce stanovisko:

1. Záver: Zvyšovanie energetickej účinnosti

1.1 Úsilie o dosiahnutie energetickej účinnosti je v súčasnosti pre podniky nevyhnutné. V dôsledku toho predstavujú dobrovoľné záväzky vo väčšine prípadov primerané riešenie výziev, medzi ktoré patrí zdražovanie energie.

1.2 Európska únia by mohla zohrať mimoriadne významnú úlohu, ak by systematicky zbierala informácie o osvedčených postupoch a inováciách v tejto oblasti. GR pre energetiku by sa mohlo stať akýmsi strediskom informácií týkajúcich sa energetickej účinnosti.

1.3 Užitočné môžu byť aj informačné a osvetové kampane zamerané na verejnosť. Aby boli účinné, je potrebné ich realizovať čo najbližšie ku konečným spotrebiteľom a príslušným odvetviam. Zodpovednosť za ich realizáciu by preto mali prevziať národné a miestne orgány.

1.4 Zavádzanie nových právnych úprav by nemalo byť pravidlom, ale skôr výnimkou, keďže už boli prijaté viaceré

právne nástroje a je potrebné najskôr vyhodnotiť ich uplatňovanie.

1.5 Energetická účinnosť nie je iba slogan, či prepych alebo nejaké bezvýznamné slovné spojenie. V medzinárodnom kontexte, keď dopyt po energii neustále rastie (hlavne pre rýchly rozvoj nastupujúcich krajín ako Čína, India alebo Brazília), ide o záujem občanov, podnikov, členských štátov a Európskej únie. Medzinárodná energetická agentúra predpokladá, že svetový dopyt po energii sa do roku 2030 zvýši o 60 %, kým dovozy energie do EÚ, ktorá na 80 % závisí od fosílnych palív, vzrastú za to isté obdobie z 50 na 70 %. Európska únia teda nevystupuje voči krajinám, ktoré energiu produkujú a krajinám, ktoré energiu vo veľkom spotrebúvajú, ako integrovaný subjekt na svetovom trhu s energiou. Práve preto sa Tony Blair v čase svojho predsedníctva v Rade v októbri minulého roku na neoficiálnom summite v Hampton Court dovoľával vytvorenia spoločnej energetickej politiky.